

4. Мельничук О.А. Соціальне страхування в радянській Україні (20 – 30-ті рр. XX ст.). – Вінниця: «Едельвейс і К», 2009. – 372 с.
5. Мовчан О.М. Повсякденне життя робітників УСРР. 1920-ті рр. – К.: Інститут історії України НАН України, 2011. – 312 с.
6. Морозов А.В. Социальное страхование в России: Исторический опыт 1903-1933 гг. // Социальная политика и социология. – 2006. – №2. – С. 88–102.
7. Шарпаций В.Г. Соціальне забезпечення в УРСР (20 – 30-ті роки XX ст.). – К.: Ніка-Центр, 2006. – 268 с.
8. Постановление ЦИК и СНК СССР «О социальном страховании лиц, работающих по найму в учреждениях и предприятиях Союза ССР за границей» // Вопросы страхования. – 1927. – №36. – С. 32.
9. Державний архів Російської Федерації (ДАРФ). – Ф. Р5528. – Оп. 1. – Спр. 71. – 190 арк.
10. ДАРФ. – Ф. Р5528. – Оп. 1. – Спр. 59. – 8 арк.
11. ДАРФ. – Ф. Р5528. – Оп. 7. – Спр. 542. – 97 арк.
12. ДАРФ. – ф. Р5528. – Оп. 1. – Спр. 52. – 19 арк.

Вальчук Е.И. СОЦИАЛЬНОЕ СТРАХОВАНИЕ РАБОТНИКОВ УЧРЕЖДЕНИЙ И ПРЕДПРИЯТИЙ СССР ЗА ГРАНИЦЕЙ.

В статье анализируются особенности организации и деятельности бюро социального страхования за границей после их перехода под контроль Цусстраха, прослеживается уровень социальной защиты работников учреждений и предприятий СССР за границей до момента ликвидации бюро соцстраха.

Ключевые слова: система социального страхования, большевистская доктрина общественного развития, работники, бюро социального страхования, местком, Цусстрах, ревизионная комиссия.

Valchuk O.I. SOCIAL INSURANCE FOR WORKERS OF INSTITUTIONS AND ENTERPRISES OF THE USSR ABROAD.

The article analyzes the characteristics of the organization and activities of the bureausocial insurance abroad after they passed under control The Central Social Insurance, traced the social protection of employees of institutions and enterprises of the USSR abroad until the elimination of social insurance bureau.

Keywords: the system of social insurance, bolshevik doctrine of social development, workers, bureau of social insurance, the local trade union committee (mestkom), The Central Social Insurance, checkup committee.

УДК 159.923.2 (045)

Т.М. Байлема, О.А.Слободиська

СТАНОВЛЕННЯ НАДІЙНОЇ ОСОБИСТОСТІ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ В ІСТОРИЧНОМУ МИНУЛОМУ

У статті розглядається становлення надійної особистості та її значення в історичному минулому. Зокрема, на основі аналізу історичних епох отримуємо уявлення про основні напрями становлення надійної особистості та її значення в формуванні людського суспільства.

Ключові слова: надійність, особистість, виховання, освіта, історичні умови.

Події, які відбуваються у нашому суспільстві, передбачають зростання ролі людини в суспільстві, її ділової, комунікативної, підприємницької, організаторської активності, її професійних якостей і психологічних властивостей, уміння взаємодіяти з різними людьми та в різних соціальних спільнотах. Ідеться про переорієнтацію мислення особистості, формування за нових умов навичок взаємодії індивіда із соціумом, що постійно змінюється, про особливості регуляції поведінки людей у соціальних групах, механізмів взаємовпливу, взаємостосунків, самовдосконалення особистості, запобігання невдачам, стресам, розв'язання конфліктів тощо. Сучасна епоха визначає також перехід на всіх рівнях взаємодії (міжнародних, міждержавних, міжособистісних) від доміанти конфронтації до доміанти діалогу, від пріоритету сили до пріоритету переконання. Таким чином, дослідження надійної особистості на сьогодні є актуальним.

Мета статті полягає в дослідженні генези значення надійної особистості в історичному минулому та сучасне ставлення до нього.

Аналізуючи сучасний стан дослідження значення надійної особистості в історичному минулому у науково-філософській, гуманітарно-психологічній та історичній літературі, змушені констатувати вкрай малу вивченість проблеми.

Проблемі надійності присвячені роботи відомих психологів Г.О. Балла, В.А. Бодрова, М.С. Корольчука, М.А. Котика, Г.В. Ложкіна, Б.Ф. Мільмана, Г.С. Никифорова, с. В. Саричева, І.А. Трухіна, В.Г. Нестеренка та ін. Але мало хто з них досліджував проблему надійної особистості в історичному минулому. Такі історики як Д. Яворницький, М. Костомаров, Ю. Липа, М. Максимович торкалися проблеми надійної особистості, але не присвячували цьому питанню окремих праць, тому ця тема на сьогодні залишається малодослідженою та актуальною.

Розглядаючи хронологію виникнення терміну «надійність», слід відзначити, що вже у філософських трактатах XVII – XVIII століть цей термін неодноразово використовувався, але жоден з авторів спеціально його не пояснював.

Особистість становить собою деякий соціальний «каркас» людини. Це репрезентованість в особистості смислів соціальних структур, які є для неї істотними. Для особистості це те «своє чуже» в ній, від якого можна відштовхнутися, щоб здобути енергію самопіднесення. Бути особистістю - означає приймати усталені уявлення й настанови про належну поведінку й спосіб життя загалом, притаманні різним групам і верствам суспільства, до яких одночасно входить людина. Але разом з тим це означає вміти подолати інерцію їхньої дії, бути готовим і здатним вільно здійснити відповідальний вибір у непересічній ситуації й навіть започаткувати якусь нову традицію. Це добре видно на прикладі життя Тараса Григоровича Шевченка. Саме надзвичайна чутливість і сприйнятливість до найглибших переживань, думок і сподівань народу, помножені на виняткову індивідуальну обдарованість, зробили його уособленням народного духу й виявили дійове особистісне начало, здатне започаткувати перетворення української духовності на українську національну свідомість. [3]

Особистість має своє місце, свою визначеність у бутті. Звідси її відповідальне ставлення до всього. Разом з тим вона втілює в собі здатність буття до самозміни. Тому вона якнайкраще виявляє історичність буття. Особистість сприймає історію як буття, що твориться самими людьми, й, отже, як щось таке, що може бути змінюване людьми. Звідси зацікавлене ставлення до суспільних подій, принципова готовність до участі в них. Особистість відчуває себе здатною, а то й просто зобов'язаною розрізняти повсякденне та історичне, віднаходити в сучасних подіях історичний смисл і відповідно до її уявлень про належний хід історії впливати на процес їх остаточного здійснення.

Мотиваційне включення людини в історію робить її вибагливою до неї. Вона не байдужа до смислу подій і засобів, за допомогою яких ті здійснюються. У повному розумінні «своєю» для особистості буде та історія, яка твориться особистостями - вільними й відповідальними суб'єктами історичної дії. Як такі, вони готові до солідарних дій, до заповідання історії на засадах справжньої людської гідності.

Якщо заглянути в минуле, то побачимо, що визнання цінності окремої особи і уявлення про взаємостосунки людини і природи проявляється ще у первісному суспільстві. Первісне суспільство в своєму історичному розвитку охоплює величезний період – від появи людини до виникнення перших цивілізацій. Упродовж цього часу сформувався фізичний тип сучасної людини, яка, пристосувавшись до клімату, створила найпростіші житла і знаряддя праці, започаткувала творення перших духовних цінностей, виробила первісні форми організації громадян, правила взаємовідносин між її членами та формування надійної особистості. На формування надійної особистості впливало виховання первісних людей, яке проходило безсистемно і стихійно. Виготовлення і використання знарядь праці були неодмінними умовами існування стародавніх людей. Для цього була необхідна передача відповідного досвіду. Без допомоги старших соціалізація була неможлива. Тому роль дорослих в організації навчання дітей в міру ускладнення знарядь праці і самої праці неминуче зростала. Навчання того часу виявлялося в традиціях, фольклорі, настановах і повчаннях. Тому для молодого покоління саме дорослі виступають надійними особистостями, у яких можна було перейняти досвід та знання про навколишній світ.

При первіснообщинному ладі існували і певні норми поведінки людей, так звані соціальні норми. Такими нормами були звичаї, традиції, які водночас були і правилами співжиття, і приписами релігійного характеру. Вони встановлювалися самим колективом,

.....
передавалися з покоління в покоління (наприклад, поважати старших, виконувати розпорядження вождів і старійшин, звичай кровної помсти). Виконувалися ці норми не з остраху перед владою, перед покаранням, а в силу громадської думки, вихованого з дитинства переконання, звички підкорятися цим правилам, встановленим, до речі, в інтересах всього роду, племені, а тому доцільними і справедливими.

В давнину вважали, що людина за своєю природою егоїст, інстинкт самозбереження в неї переважає й поступається своєю першістю іншим почуттям лише у хвилину гострої небезпеки для суспільства і її дітей. І все-ж, якщо у людини є ідеал, то вона встановлює внутрішній регулятор поведінки. І вчинки проти ідеалу викликають почуття провини і є одним з механізмів формування надійності.

Починаючи з п'ятого тисячоліття до н.е. із зміцненням громадських державних структур, виникає новий соціальний інститут – школа.

Виховання втратило однаковий характер, стало визначатися громадським та майновим станом людини. Школи у своїй діяльності ґрунтувалися на традиціях патріархально-сімейного, ремісничого виховання та учнівства, однак, найчастіше були доступні тільки для вищих прошарків суспільства. Основне населення, як і раніше, отримувало знання в сім'ї.

У Стародавньому Сході в законах царя Хаммурапі підкреслено, що виховання є батьківським боргом. З «Кодексу Хаммурапі» випливає, що за підготовку сина до життя і навчання його ремеслу відповідальність, перш за все, несе батько. В цей історичний період батько виконував роль надійної особистості, оскільки на нього покладалось завдання виховання молодого покоління.

У період розквіту вавилонського царства (перша половина 2-го тисяч. до н.е.) навчальні заклади стають надбанням не тільки знаті і духівництва. Набувають поширення приватні навчальні заклади для середніх соціальних верств, де поряд з батьками суттєву роль у становленні надійності відіграють вчителі.

В Античному світі Середземномор'я ідеалом виховання була сукупність чеснот, всебічне формування особистості, перш за все з розвинутим інтелектом та культурою тіла. Досягти подібного ідеалу міг лише вільний та заможний громадянин. Так, наприклад, в Афінах діти отримували домашнє виховання, а з семи років могли відвідувати школи: музичні та палестри. В палестрах займалися бігом, боротьбою, стрибками, метанням диска, списа, фехтуванням - тобто всім тим, що стане в нагоді майбутньому воїну. Музична школа давала переважно літературну та музичну освіту з елементами наукових знань: вивчалися поеми Гомера, ази математики, співали пісні під музичний супровід. Як правило, обидві школи відвідувалися одночасно. Отже, в цей період повагу викликали особистості, які гармонійно поєднували інтелектуальний та фізичний розвиток. І саме вони вважалися надійними.

В стародавньому Римі суть надійної особистості полягала у формуванні вільної людини, її підготовка до виконання громадянських обов'язків, забезпечення певної кар'єри у військовій справі чи політиці.

В добу Середньовіччя людина сприймалася як частинка соціального організму. Католицька церква - духовний центр середньовічного суспільства, відкинула античну освіченість як «диявольську» мудрість. Ідеалом в цей період була усереднена віруюча особистість; основа виховання - формування моральності, під якою розумілася «чистота серця», що досягається шляхом постів, старанного читання релігійних текстів, усунення пристрасті до земних благ, самоконтролю над бажаннями, думками, вчинками. Не обов'язковим було і набуття світських знань. Суть виховання надійної особистості в Середньовіччі - порятунок душі через моральне і релігійне виховання.

Епоха пізнього Середньовіччя, що пройшла під знаком гуманістичних ідей Відродження, проголосила головною цінністю та ідеалом людини - духовно і фізично розвинену особистість. На протигагу церковному світогляду, який спрямовував надії людини до Бога, Відродження на перше місце виводить самостійність особистості, що покладає надії тільки на себе. Діячі епохи Відродження, гуманісти, заново «відкрили» ідеї античності. Радикальні зміни, які в епоху Відродження відбуваються практично у всіх сферах життя – в економічній, інтелектуальній, географічній, політичній – добре відомі і не вимагають опису. Всі вони ґрунтуються на вірі в могутність вільної автономної особистості. З одного боку, самі ці радикальні зміни ґрунтувалися на новому уявленні про людину, з іншого – відбуваються соціальні зміни, в результаті яких акцент зміщується на прояви сили, ініціативи, сміливості, знань і

заповзятливості. Соціальна мобільність позбавляє людину залежності від «кастово-сімейної» системи середньовіччя; завдяки своїй відвазі будь-хто може стати видатною людиною, незважаючи на походження. Багатство, що з'явилося в ході розвитку капіталізму внаслідок розвитку торгівлі, створювало нові можливості для підприємливих людей і винагороджувало тих, хто не боявся ризику. Значно підвищився престиж освіти і навчання, що було проявом інтелектуальної свободи і допитливості; мандрівний студент, для якого університетом є увесь світ, символічно показує взаємозв'язок між новим прагненням вчитися і свободою пересування. Політична нестабільність епохи Ренесансу, коли одного деспота, що управляв містом, тут же замінював інший, вчила людей вільно використовувати силу і владу. Все це формувало характер особистості. [4] Отже, мета виховання епохи Відродження - формування самостійної, творчої особистості на основі її прагнень, бажань та інтересів.

XVII сторіччя (Епоха Просвітництва) було часом раціоналізму і індивідуалізму, що виявилися у відповідному осмисленні природи людини і виховання. Новий ідеал особистості був орієнтований на формування людини, яка досягає навколишню дійсність як цілісний світ, який є частиною безлічі інших світів. Виховати таку людину можна було тільки на основі нового знання, необхідного для занять комерцією, для подорожей і т.п. Саме тому, в цей період значно зростає роль освіти. З'являється небувале до того часу число педагогічних трактатів, в яких було висловлено прагнення зробити особистість вільною і за допомогою виховання та освіти, оновити духовну природу людини. Ян Амос Коменський, гуманіст, педагог початку Нового часу, створив цілісне гуманістичне і глибоко демократичне вчення про виховання, сформулювавши по суті теорію безперервної освіти особистості. Я. Коменським була запропонована система безперервної освіти, починаючи від материнської школи і закінчуючи академією [6].

Є певна відповідність між тим, як сприймається й переживається час, саме людське життя, та тим, як мислиться належний спосіб включення людини в історію. Разом вони пов'язані з певною формою осмислення зумовленості людського буття. В період античності віра в долю тісно поєднується із сприйняттям часу як суто об'єктивного процесу, із ставленням до життя як до героїчного звершення і з героїчно-фаталістичним способом включення в історію.

Подібний смисловий комплекс, який умовно можна назвати епічною формою ставлення до світу. Наприклад, вражаючу швидкість мусульманських завоювань у VII сторіччі й монголо-татарських - у XII логічніше пояснити не жадобою здобичі, а колективним відчуттям свого історичного призначення: для мусульман - ствердити вчення Мухамеда у цілому світі, для монголо-татар - підкорити собі цілий світ.

Якщо звернутись до літописів або славнозвіснє «Слово про Ігорів похід», то виникає питання, чого хотіли наші пращури, йдучи на бій проти іноземних ворогів, а то й один проти одного? Перше - здобути «собі честі, а князю слави». Ця княжа слава була чимось зовсім нематеріальним: вона навіть не мала суто зовнішніх форм свого закріплення, її виголошували, оспівували, зберігали в пам'яті. Славу цінували навіть більше за маєтність і ставилися до неї як до реальної цінності: її успадковували («Він славного роду...»), про неї дбали, її примножували, захищали, передавали нащадкам. Слава сприймалась як вияв прихильності долі, як підтвердження відповідності життя, надійності, його призначенню. Тому підлеглі князя ревно дбали про його славу, бо її відбиток лягав і на них. Слава князя неусвідомлювано сприймалась як форма передачі до кожного окремого людського життя історичного смислу. [3]

Деякі науковці дотримуються думки, що історичні процеси треба досліджувати не на рівні видимості, а проникати в сутність, необхідно виокремлювати головні моменти, що вивчає повсякденне життя людей, їх дії, вчинки, діяльність, тобто все те, що складає дійсну історію.

Щоб стати великою особистістю одних історичних умов недостатньо. Сама людина повинна володіти геніальним розумом, видатними рисами, необхідними для виконання великих, важких і відповідальних завдань. Вона повинна бути освіченою, рішучою, сміливою, принциповою і відповідальною, стояти вище свого оточення, не боятися ризикувати і брати відповідальність за прийняті рішення і доводити їх до кінця, та в першу чергу бути надійною. Її діяльність повинна носити конструктивний, а не деструктивний характер. Вона не повинна прагнути до популізму, до того, щоб всім подобатися і тим самим заробити дешевий авторитет. Без цих якостей людина не може стати видатною особистістю, якщо навіть є відповідні історичні умови, і вона опинився на чолі процесу. [2]

Отже, історичний процес складається з життєдіяльності людей. Вони працюють, виробляють матеріальні і духовні цінності. Вони передають ці цінності, а також традиції, звичаї, культурні досягнення з покоління в покоління. Інакше кажучи, народ - суб'єкт історії. Але в цьому нескінченному процесі історії особистість відіграє певну роль та виконує ті чи інші функції, які залежать від займаного нею в Товаристві становища. Особливо велика роль суверенів. Їхні дії та вчинки впливають на долі мільйонів людей, на устрій світу і міжнародні відносини. І якщо вони працюють на благо народу, вирішують історичні завдання по реалізації соціального прогресу, на гуманізації суспільства, то такі діячі залишаються в історії як видатні особистості, і народ їх пам'ятає завжди.

Якщо брати сучасне суспільство, то значення надійної особистості не втратило свого значення і тепер. Потрібно привчати в дитинстві до того, щоб кожна людина вклала свої сили у виховання іншої людини. Надійність, як риса сучасної людини, має виховуватись у дітей як батьками, так і школою. Про це свідчать уроки українських педагогів та письменників А.С. Макаренка та В.О. Сухомлинського. Коли дітей вчать законів фізики, природознавства, прагнуть, щоб діти росли інтелектуально і фізично розвиненими, не треба забувати, що дбати треба не тільки про надійність знань, а й моральну надійність особистості.

Надійність людини найчастіше перевіряється в екстремальних ситуаціях. Але надійність може перевірятися щодня, інколи в зовсім буденних ситуаціях. Надійність трудового колективу, який не випустить недоброякісної продукції; надійність працівника, якому можна доручити будь-яке складне завдання; надійність лікаря, якому можна довірити своє життя, надійність правоохоронця, який має захистити життя, надійність військового, який заради вітчизни ризикне своїм життям, та багато інших професій, які стають важливими лише тоді, коли ними володіють надійні особистості.

Отже, в усі часи поняття «надійної особистості» було вагомою характеристикою людини, яка відбивала віру людини в людину, в її найкращі моральні якості, високу порядність, силу волі; надійність в усіх життєвих – і буденних і екстремальних – ситуаціях. Надійність виховують у людини з раннього дитинства, виховують власним прикладом дорослі, коли дитина бачить та відчуває надійність батька як людини, громадянина, надійність сім'ї, в якій усе будується на порядності, доброзичливості, вірності громадянським ідеалам. Виховують прилученням до висот прогресивної гуманістичної літератури, що завжди проповідувала і проповідує надійність як фундамент людських відносин, кінорозповідями про лицарів, надійність яких - вірність ідеї, друзям, перевірялись тяжкими випробуваннями і, часом, нелюдськими стражданнями.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Братусь Б, с. Аномалии личности. / Братусь Б, с. -М.: Мысль, 1988.- 301 с.
2. Великі особистості в історії. [електронний ресурс] // Режим доступу: <http://all-filosof.ru/socialna-filosofija/41/567-veliki-osobistosti-v-istorii>.
3. Вступ до філософії: онтологія людини: навчальний посібник для студентів вищих учбових закладів / [авт. тексту В.Г. Нестеренко.] - К.: Абрис, 1995. - 336 с.
4. Ліщинська О. Факти і артефакти соціальної залежності / Ліщинська О. // Соціальна психологія : український науково-практичний журнал. - 2006. - №6. - С. 124-129.
5. Львовичкіна А. М. Етнопсихологія. [електронний ресурс] / Львовичкіна А. М. // Режим доступу: http://imanbooks.com/book_483.
6. Розвиток уявлень про педагогічний ідеал і метою виховання в різні історичні періоди. [електронний ресурс] Режим доступу: <http://psi-help.com/metodichn-rekomendacz-z-psixolog-ta-pedagogki/9-pedagogchnij-deal--czl-vixovannya/63>.

Байлема Т.М., Слободиська О.А. СТАНОВЛЕНИЕ НАДЁЖНОЙ ЛИЧНОСТИ И ЕЁ РОЛЬ В ИСТОРИЧЕСКОМ ПРОШЛОМ

В статье рассматривается становление надёжной личности и её значение в установлении надёжной личности в историческом прошлом. А именно, на основе анализа исторических эпох получаем представление о главных направлениях развития личности и её значения в формировании человеческого общества.

Ключевые слова: надёжность, личность, воспитание, образование, исторические условия.

Baylema T.M. Slobodusca O.A. RELIABLE PERSONALITY FORMATION AND ITS IMPORTANCE IN THE HISTORICAL BACKGROUND

Reliable personality formation and its importance in the historical background are considered in the article. Particularly, based on the analysis of historical epochs revealed are basic trends in reliable personality formation and importance of the latter for establishment of human society.

Key Words: reliability, personality, education, historical conditions.

УДК 94(47+57) «19»:368

О.А. Мельничук

КРИТИКА НАУКОВИХ ПОГЛЯДІВ ТЕОРЕТИКІВ РАДЯНСЬКОГО СОЦСТРАХУ В УМОВАХ ВЗЯТТЯ КУРСУ НА МОДЕРНІЗАЦІЮ ПРОМИСЛОВОСТІ

У статті простежуються зміни основних положень більшовицької теорії соціального страхування в період реконструкції радянської промисловості.

Ключові слова: модернізація промисловості, наукові погляди, соціальне страхування, радянські теоретики.

Соціальне страхування як організаційно-правова форма соціального захисту робітників і службовців було запроваджено в СРСР в період нової економічної політики. Незважаючи на те, що більшовицька пропаганда розглядала його як «буржуазний інститут» соціального захисту, в умовах ринкових перетворень він виявився єдиним можливим засобом захисту пролетарських верств населення. Таким чином радянська влада прагнула не лише зберегти свої важелі впливу на люмпенізовані верстви населення, які й так мали певні розчарування новою економічною політикою, але й перекласти фінансовий тягар соціального захисту від держави на приватних власників.

Однак, як і НЕП, соціальне страхування у більшовицькій доктрині було явищем тимчасовим. Відновлення військово-комуністичного штурму наприкінці 1920-х рр. поставило нові завдання перед системою радянського соцстраху. Один із партійних функціонерів того часу Б. Любимов з цього приводу зазначав: «Період соціалістичного наступу, період соціалізму, в який вступила наша держава, докорінним чином змінює завдання соціального страхування, розширює його базу і змушує переглянути у світлі нових фактів всю систему соціального страхування, створену нами за роки НЕПу та пристосовану до часткового збереження приватно-капіталістичних відносин. Соцстрах у період соціалістичного наступу повинен бути опорою робітничого класу і служити йому в боротьбі за соціалістичну перебудову суспільства» [1, с. 18].

Таким чином, у реконструктивний період соціальному страхуванню відводилася роль стимулюючого фактора у забезпеченні соціалістичного наступу. Тепер діяльність органів соцстраху все більше спрямовується на допомогу виробництву. Реконструктивний період вимагав залучення до виробництва нових мільйонів працівників, які, незважаючи на каторжну працю та незначну винагороду, мали самовіддано працювати в ім'я «світлого майбутнього». Відповідно до цього, соцстрах всю свою роботу акцентував на виробничих функціях, спрямовуючи всі заходи на забезпечення ефективності виробництва, підвищення продуктивності праці, зміцнення індустріальної бази.

Із вступом до соціалізму, на переконання більшовиків, соціальне страхування із системи переважно індивідуального грошового забезпечення пролетаріату, з системи пристосованої для здійснення захисних функцій, мало перерости в систему заходів фінансування оздоровлення робітничого класу і соціалістичної реконструкції його побуту. Ці завдання були визнані пріоритетними в умовах індустріалізації країни та соціалістичної перебудови сільського господарства.

Зміна завдань радянського соцстраху у соціалістичному будівництві вимагала, перш за все, ревізії теоретичних положень соцстраху. Зважаючи на це, метою вказаної статті є висвітлення процесу формування наукових засад соціального страхування в умовах курсу на модернізацію промисловості.

Означена проблема не знайшла належного відображення в науковій літературі. Виняток становить дослідження автора, присвячене аналізу теоретичних положень соцстраху періоду НЕПу [2]. Джерелами для характеристики розвитку науки соціального страхування в